

Семенова О. В.

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

**НАЦІОНАЛЬНА СПЕЦИФІКА ІГРОВОГО ДИСКУРСУ
(НА МАТЕРІАЛІ ФРАНЦУЗЬКОГО ЕНІГМАТИЧНОГО ТЕКСТУ)**

У статті проаналізована національна специфіка французького ігрового дискурсу на матеріалі тексту загадки. Установлено, що загадка являє собою фольклорний енігматичний текст, який складається з досвіду багатьох поколінь, розумових, етичних принципів поведінки етносу, створений із метою закодувати певний об'єкт дійсності й викликати бажання адресата розкодувати його. Представлені дефініція загадки, засоби її архітекτονіки, виділені основні моделі переносу значення (метафора, тропи), співставлення, порівняння, образність, за допомогою яких придумують загадки. Проаналізовано особливості реалізації національної специфіки загадки французьким етносом. Доведено, що тексти загадок утворюються за допомогою простих, складних речень, віршованих текстів, для яких характерні композиційна чіткість, ритмічне оформлення, стислість. Визначено, що культурна маркованість, збереження в пам'яті етносу символів осмислення світу, моделі його декодування є однією з головних рис. Культурна маркованість сприяє стійкості знаку, забезпечує трансляторну спроможність передаватись від одних нащадків до інших. Загадка як макрознак стійко закріплює емотивні властивості, характеризує будь-який народ, колективний досвід, стереотипи етносвідомості, архетипи колективного несвідомого. Загадки виступають засобом концептуалізації світу, ідентифікації, порівняння та систематизації його елементів. Загадки символізують специфіку нелокального соціокультурного поля етнічної спільноти. Загадки є продуктом культури народу, фіксуючи у своєму знаковому просторі історичний і культурний досвід етносу, його образне світосприйняття, цінності, пріоритети, стандарти, стратегії мовленнєвої поведінки. Французька загадка характеризується тонкою межею між енігматичним та гумористичним дискурсом. Загадки сприяють художньому сприйняттю навколишньої реальності у французькій лінгвокультурі.

Ключові слова: ігровий дискурс, енігматичний текст, загадка, етнос, етносвідомість, архетип, образне світосприйняття, метафоризація.

Постановка проблеми. Об'єктом дослідження є французький енігматичний текст. Предмет дослідження – лінгвостилістичні особливості французьких загадок. Мета дослідження полягає у виявленні національної специфіки французького ігрового дискурсу. Дослідження французької загадки є актуальним з огляду на необхідність вивчення енігматичних текстів узагалі й текстів загадок зокрема та невизначеність питання про закономірності кодування загадок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом у мовознавстві зріс інтерес до загадок, що стало предметом дискусій серед мовознавців та літературознавців. У своїх теоретичних дослідженнях торкалися цієї теми вітчизняні та зарубіжні вчені: О. Потебня, І. Березовський, В. Анікін, Н. Захарова, А. Журинський, Е. Кьонгес-Маранда, М. Номис, Ю. Ілларіонова, Е. Зубкова, А. Мойсієнко, О. Селіванова, О. Іваніцький, Г. Онищенко, Д. Садовников, Н. Мечковська, С. Лазутіна, І. Гаценко, Т. Мизин, Г. Пасько,

З. Волоцька, Ю. Левін, В. Митрофанова, В. Мазурик, А. Головачова, Т. Топорова, Е. Тайлер, І. Франко, Р. Жорес, Е. Ролланд, А. Дюндес, А. Іоллес, К. Курт, Р. Раух та інші.

Постановка завдання. Метою статті є виявлення національної ментальності французького етносу шляхом вивчення енігматичного тексту. Матеріалом дослідження слугували загадки, взяті із онлайн-джерел.

Виклад основного матеріалу. Феномен гри розглядається як особливий вид дискурсу, який не вичерпується мовною грою і являє собою конгломерат жанрів і комунікативних подій. Виділення конститутивних ознак ігрового дискурсу неможливо без урахування ознак гри. Проблема визначення поняття гри дуже складна: багато дослідників, які займаються грою, відзначають багатогранність цього явища, котре не дозволяє сформулювати його точне визначення і встановити чіткі межі. У літературі, присвяченій аналізу природи гри, її онтологія розкривається в межах

таких опозицій, як ігрове – серйозне, реальне – вигадане, ритуал – творчість.

Протиставлення «гра – серйозність», прийняте І. Хейзінгом як основа його теорії, стало теоретичним міркуванням про гру. Як наслідок цього протиставлення виникла опозиція «гра – справа, праця, робота», або, іншими словами, «ігрове – утилітарне» [15, с. 38].

Очевидно, що протиставлення ігрового та серйозного містить у собі певне протиріччя: з одного боку, сфера серйозного – це все людське життя, з іншого боку, ознака «серйозності» притаманна деяким видам ігрової діяльності, а серйозна діяльність цілком може містити ігрові моменти. Не можна не погодитись із тим, що гра є важливою справою (ігрова терапія; навчальні, розвиваючі, ділові ігри), вона часто передбачає важку фізичну або розумову працю (спортивна гра) й може бути роботою (артист, спортсмен, шоумен). Ігрова форма (мімікрія, перформанс, маски, тощо) використовується в політиці із цілком «серйозною» інтенцією як засіб реалізації маніпулятивних та презентаційних стратегій.

Спроба зняти це протиріччя привела дослідників до концепції «серйозної гри», де гра відрізняється від не гри фактором задоволення, чи приносить будь-яка діяльність задоволення або практичну користь. Гра планується як форма отримання задоволення, а робота – як форма практичної корисної діяльності. Гру можна вважати невдалою, якщо задоволення від неї ніхто не відчув, навіть якщо у процесі гри здобуті певні навички, а роботу – проваленою, якщо практична мета не досягнута, навіть притому, що люди насолоджувались процесом.

Ігри, які використовують у терапії, психотренінгах, навчанні, – професійно-орієнтовані, як і дитячі ігри, дозволяють програвати соціальні ролі в безпечних обставинах.

Мовна гра охоплює загадки, лічилки, скоромовки, карикатури, криптограми, хронограми (гра букв і цифр), памфлети тощо. У мовній грі фіксується парадоксальна властивість: здатність перетворювати умовне на реальне й минуле – на сьогодення. До мовної гри можна також віднести каламбури, різноманітні жарти, пародії, пароніми, гостроти, ребуси та шаради, для вирішення яких людині не потрібен ні партнер, ні контрагент: йому важливо отримати задоволення й особистий результат.

Незважаючи на те, що загадка у Франції має довгу історію, набувши популярність у XVIII столітті, наразі вона її не втрачає. Попри те, що, на

перший погляд, загадка вважається дитячим жанром, насправді іноді розгадати складні загадки до снаги не кожній дорослій людині. Оскільки ми дотримуємось думки, що загадка є комунікативним актом, внутрішньо діалогічним і потенційно інтерактивним, тобто має бути відповідь-розгадка, то можна говорити про ймовірність комунікативних невдач. До причин комунікативних невдач відносяться неправильна побудова висловлювання, складність його структури, імпліцитність багатьох відомостей, суттєвих для його структури, а також більш глибокі причини, наприклад, відмінності знань про світ різними етносами [13, с. 32].

Загадка як окремий усний жанр художнього мистецтва містить життєвий досвід поколінь та інтелектуально-етичні норми поведінки етносу. Походження загадок часто пов'язують із міфологічними уявленнями етносу про навколишній світ.

Важливою рисою загадок вважається культурна маркованість. Етнічна культуру як складний феномен життя народу являє собою збережені в колективній пам'яті етносу символічні способи матеріального та духовного усвідомлення світу, моделі його пізнання й інтерпретації, а також способи колективного існування народу. Культурна маркованість загадки сприяє її відтворенню, знаковій стійкості, забезпечуючи її потенціал трансляції, тобто можливість передаватись із покоління в покоління [16].

Загадка як макрознак фіксує у стійкій формі особливості емічної реальності як єдність думок, відчуттів і почуттєвих вражень, що характеризує певний етнос його колективний рефлексивний досвід, стереотипи етносвідомості й архетипи колективного несвідомого. «Загадки є одночасно і продуктом, і інструментом мовної категоризації та концептуалізації світу, ідентифікації, порівняння та систематизації його елементів» [8, с. 274]. Загадки символізують специфіку нелокального соціокультурного поля етнічної спільноти, продукт культури народу, котрий фіксує у своєму знаковому просторі історичні релікти та культурні сліди досвіду етносу, його образного світосприйняття, цінностей і пріоритетів, стандартів і стратегій комунікативної поведінки.

Загадку можна зустріти в будь-якій культурі та мові й на будь-якій території. Досліджуючи загадки різних мов, можна говорити про спільні та відмінні риси. Тематика загадок належить до предметів та явищ, які зустрічаються в житті етносу. Загадка належить до ігрового дискурсу та є важливим засобом розвитку розумових здібностей, допо-

магає розмірковувати, мислити, доводити. Арістотель називав загадку «добре сформульованою метафорою» [2]. На думку В. Даля, «загадка є натяком, коротким алегоричним описом предмета, який треба вгадати» [3]. Найбільш точне визначення загадки належить В. Анікіну: «Загадка – це поетичний опис будь-якого предмету чи явища, мета якого – випробувати кмітливість людини, прищепити їй поетичний погляд на реальність» [1]. С. Ожегов уважав, що загадка – «відображення або висловлювання, яке необхідно розкодувати» [12]. В. Митрофанова не згодна з наявними визначеннями загадки й наполягає на тому, що в загадках відбувається не алегоричний опис предмета, про який здогадуються, а його повна заміна іншим предметом чи явищем [7]. На думку Т. Мизина, загадка являє собою енігматичний текст, який має єдину інтенцією – закодувати певний об'єкт дійсності і змусити адресата розкодувати його [6]. О. Селіванова розглядає загадку як дискурсивний зразок, який є абстрактною стереотипною моделлю ситуації спілкування, яка враховує не лише лінгвокомунікативні, а й соціальні та культурні різнобічно діалогізовані аспекти функціонування мовного жанру [10, с. 202]. Г. Пасько кваліфікує мовленнєвий жанр загадки як комунікативне явище дискурсивної природи [9, с. 185].

Композиція загадок складається із двох частин: загадки (питання) та відгадки (відповіді), логічно пов'язаних між собою. Специфіка загадок полягає в тому, що в них у прихованій формі зашифрований предмет чи явище, де необхідно знайти його первинне значення. Загадки з'явилися через численні заборони, які побутували в житті людини. Літературна загадка базується на образному уявленні про предмет чи явище, порівнянні та співвідношенні, але відрізняється від народної своєю формою. Народна загадка характеризується короткою структурою і складається із двох коротких фраз. Народна загадка зберігається етносом і має бути достатньо короткою. Навпаки, автор літературної загадки може її представити розгорнутим описом із численними ознаками, використовуючи художні поетичні засоби літературного стилю. До особливостей народної загадки С. Сендерович відносить нечіткий образ, відсутність спеціальних предметних знань, відсутність ізольованого побутування, незалежність, самостійність [11]. В. К. Топоров виокремлює такі риси загадки як стислість, композиційна чіткість, ритмічне оформлення, наявність рифми [14].

Ю. Круглов розподіляє загадки за принципом їх побудови на загадки-іносказання (метафорична

презентація будь-якого предмета або явища); загадки-опис; загадки-питання; загадки-задача (вимагають навичок рахування) [5]. Усі лінгвістичні характеристики загадок зумовлені прагненням до компресії: на синтаксичному рівні – перевага двоскладних речень із безсполучниковим зв'язком, на морфологічному рівні – відсутність інтенсифікації тексту, форм найвищого ступеня прикметників, займенників, обмежене вживання службових елементів.

Тематика загадок відбиває картину світу, яка властива французькому етносу, національну специфіку лінгвокультури народу. Моделі загадок припускають прямий опис предмета за його основною та головною ознакою; завуальований непрямий, метафоричний опис предмета, опис предмета через інший предмет, наприклад: *Une partie du corps qui permet de manger* (La bouche) (Частина тіла, яка дозволяє їсти) (Рот); *Ma montre me la donne* (L'heure) (Мій годинник його показує) (Час); *C'est la vache qui nous le donne* (Le lait) (Корова його нам дає) (Молоко); *Je peux faire le tour du monde en restant dans son coin* (Un timbre) (Я можу об'їхати весь світ залишаючись в своєму куточку) (Марка); *J'ai un chapeau, mais pas de tête. J'ai un pied mais pas de chaussures* (Un champignon) (У мене є капелюх, але не має голови. У мене є нога, але не має взуття) (Печериця); *Je n'ai ni pattes, ni ailes, ni yeux, ni mains, je ne rampe pas, je ne nage pas, mais je m'enfuis dès qu'on me touche* (Le savon) (У мене немає ні лап, ні крил, ні очей, ні рук, я не повзаю, не плаваю, але зникаю, щойно мене торкаються) (Мило).

Параметри порівняння в загадках-метафорах у художніх текстах можуть бути за зовнішнім виглядом, зовнішньою схожістю; за кольором; за схожою структурою двох предметів; за функцією, за роллю цих предметів у побуті, в житті людини; за особливостями руху чи поведінки, наприклад, *Un insecte rouge, qui vole et qui a des points noirs* (Червона комаха із чорними цяточками, яка літає = Божа корівка); *On le fabrique en faisant fondre du sucre* (Le caramel) (Її виготовляють, розтоплюючи цукор) (Карамель). Особливістю загадки є те, що вона виявляється питанням, але наприкінці не завжди можна побачити знак питання. Більшість загадок напочатку не містять прямого питання, це хитрий опис предмета, за яким треба відгадати, про що йдеться. Водночас перша частина обов'язково передбачає відповідь. Іноді загадки побудовані у вигляді прямого питання, наприклад, *Qu'est-ce que l'on trouve une fois dans une minute, deux fois dans un moment, mais jamais dans une heure?*

(La lettre «M») (Що можна знайти один раз у слові «хвилина», два рази у слові «момент», але ніколи у слові «година»?») (Літера «М»); *Quelle roue ne tourne pas quand une voiture tourne à droite?* (La roue de secours) (Яке колесо не повертається, коли машина повертає праворуч?) (Запасне колесо); *Je ne fais pas partie du corps, mais cinq doigts. Qui suis-je?* (Un gant) (Я – не частина тіла, але в мене п'ять пальців) (Рукавичка); *Un camion roule vers le village, et croise quatre autres camions, au total combien de véhicules roule vers le village?* (Un seul) (Вантажівка їде до села й зустрічається з іншими чотирма вантажівками, скільки автомобілів прямують до села?) (Один); *On m'achète pour manger, mais on ne me mange jamais. Qui suis-je?* (Une assiette) (Мене купують, щоб поїсти, але ніколи не їдять. Хто я?) (Тарілка); *Nous tuons et nous donnons la vie. Nous sommes des poissons ou des fruits – c'est toi qui choisis. Que sommes-nous?* (Des mots) (Ми вбиваємо й надихаємо на життя. Ми – риба або фрукти – це тобі вирішувати. Що ми?) (Слова); *Quelle main vaut-il mieux utiliser pour mélanger du sucre dans une tasse de thé?* (Une cuillère) (Якою рукою краще розмішувати цукор у чашці чаю?) (Ложка); *Nourris-moi, et tu me feras vivre; donne-moi de l'eau, et tu me tueras. Qui suis-je?* (Le feu) (Нагодуй мене – і ти зробиш мене живим; дай мені води – і ти вб'єш мене. Хто я?) (Вогонь).

Історично склалось, що загадка була пов'язана з тим, що оточувало людей, із предметами повсякденного життя. Не виняток і французька загадка. Французький етнос звертався до об'єктів природи, як живої, так і неживої. Наприклад: *«Qu'est-ce qui passe à travers les vitres sans les briser?»* (Le soleil) (Що проходить крізь скло, не розбиваючи його?) (Сонце); *«Je suis blanche et parfois ronde. Parfois, vous me voyez, parfois vous ne me voyez pas. Qui suis-je?»* (La lune) (Я біла й іноді кругла. Іноді ви мене бачите, іноді ви мене не бачите. Хто я?) (Місяць); *«Qu'est-ce qui ne fait pas de bruit en se levant, mais peut réveiller tout le monde?»* (Le jour) (Що не шумить, устаючи, але може розбудити всіх?) (День); *«Qu'est-ce qui tombe sans se faire mal?»* (La nuit) (Що падає (наступає), не пошкодившись?) (Ніч).

Поступово завдяки науково-технічному прогресу увійшли до словника нові поняття, тому загадка адаптувалась під докільця, яке стрімко розвивається. З'явилися інші загадки, пов'язані з сучасними технологіями, наприклад, *«Les garçons l'utilisent, les filles l'aiment, les parents le détestent. Qui suis-je?»* (Le cellulaire) (Хлопці його використовують, дівчата його люблять, батьки

його ненавидять.) (Сотовий телефон); *«Quel animal n'aime pas les ordinateurs à cause des souris?»* (L'éléphant) (Яка тварина не любить комп'ютери через мишею?) (Слон).

Крім звичних для нас усіх загадок, є і так звані каламбури, які використовують гру слів, наприклад, у загадці *«Quel fruit le poisson déteste?»* (La pêche) (Який фрукт не любить риба?) (Персик/Рибалка) спостерігається полісемія слова, яке можна перекласти як «персик» і як «рибна ловля», тому в жартівливій формі ставиться питання про те, який фрукт не люблять риби, хоча насправді йдеться про рибалку.

Наступний тип загадок пов'язаний із написанням слова-відгадки, тобто ідеться не про сам задуманий об'єкт, а про його семантичне значення. Щоб розгадати таку загадку, необхідно точно знати правильне написання слова. Часто такі загадки вводять в оману, призводять до неправильної відповіді-розгадки, наприклад: *«Qu'est-ce qu'il y a à la fin d'un arc-en-ciel?»* (La lettre «L») (Що в кінці веселки?) (Літера «Л»)). Перше, що спадає на думку – це власне веселка, яка з'являється в небі після дощу, але цей образ далекий від правильної розгадки – адже на кінці слова «arc-en-ciel» знаходиться літера «L». Якщо ми перекладали цю загадку українською, то розгадкою була б буква «А» (остання буква у слові «Веселка»).

Якщо говорити про ментальність французької нації, то варто зазначити, що утворювалась та формувалась вона в умовах сильної державної влади, яка спричинила парадоксальну ситуацію: французи вірять у непорушність державних інститутів, важливість прав і свобод для кожного індивіда, проте водночас регулярно піддають сумніву легітимність урядів, королів та режимів. Недовіру до влади та перманентну ймовірність її скинути знаходимо в іронічному жарті-загадці: *«Quel est l'instrument à corde le plus désagréable?»* (Le gilet) (Який найнеприємніший струнний інструмент?) (Шибениця) – демонстрація однієї з рис французької загадки – іронічності.

Французи були й залишаються надто вільним народом, у них відсутній практично будь-який страх перед державою. Загалом, коли йдеться про національний характер французів, необхідно обов'язково вказати на свободу правил поведінки та свободу думки цієї нації. Один із дослідників французького менталітету Т. Зелдін вважає, що основною характеристикою сучасної французької нації є унікальність кожної індивідуальності: «немає двох французів, які б однаково визначили свою сутність і в якій було б однакове поєднання

таких елементів, як освіта, культура, сподівання» [4, с. 180].

Експериментаторська натура французів виявляється в їхній великій любові до вигадок і фантазій. Це одна з найбільш яскравих рис французького національного характеру. Немає такого ідеалу, який не можна було б піддати сумніву, відсутні будь-які абсолютні межі прекрасного, адже все піддається спотворенню та викривленню, наприклад: «*Je suis immobile pendant la vie et je me promène durant ma mort. Qui suis-je? (Une feuille d'arbre) (Я нерухомий за життя і блукаю під час смерті) (Лист)*».

Структурно ігровий дискурс, котрий виявляється у процесі дослідження французької загадки, відрізняється не тільки своєю питальною конструкцією, а й абсурдним змістом, який не викликає жодних асоціацій; семантично такі загадки здебільшого розраховані на жартівливий хід подій, веселість, наприклад:

«*Quatre singes sont dans une voiture,
Lequel de ces quatre singes conduit la voiture?
(Celui qui possède un permis)*».

«Чотири мавпи в машині,
Яка із цих чотирьох мавп керує машиною?
(Та, у якої є посвідчення)».

Загадка може бути представлена у вигляді маленького вірша, в якому пропонується розгадати річ, описуючи її завуальовано або двозначно, наприклад:

«*Je viens sans qu'on y pense
Je meurs en ma naissance,
Et celui qui me suit
Ne vient jamais sans bruit.*» (*L'éclair*)
(Блискавка).

«*Enfant de l'art, enfant de la nature,
Sans prolonger les jours, j'empêche de mourir,
Plus je suis vrai, plus je fais d'imposture,
Et je deviens trop jeune à force de vieillir*» (*Le portrait*) (Портрет)

Загадки у віршовій формі використовуються в основному під час навчання дітей, оскільки вони їх легко запам'ятовують.

Характерна риса французької загадки – це її жартівливість. До загадки ставляться як до абсурдного, до того, що викликає сміх і задоволення. Для французів загадка є проявом гри, яка не відбиває ментальні риси, не характеризує розумову свідомість, практично неможливо її розгадати. Найчастіше вона побудована в розмовному стилі й має питально-відповідальну конструкцію, не вимагаючи відповіді.

Висновки і пропозиції. Отже, результати нашої розвідки свідчать, що загадка є енігматичним текстом, який має низку жанрових характеристик: ритмічну організацію, часто віршовану форму, власну жанрову фразеологію і структуру та здатен викликати у свідомості образні асоціації. Образну частину загадки з наявним запитанням, експліцитно чи імпліцитно вираженням, можна розглядати як самостійний текст, ключ до відгадки. Як і будь-який текст, загадка характеризується змістовою та структурною цілісністю. Це особливий художній твір, котрий формується за допомогою метафори, порівняння, паралелізму та інших тропів. Важливим фрагментом картини світу в тексті загадки виступає антропоцентризм. Лінгвістичний аналіз образної частини загадки засвідчує, що засобом створення художнього образу в жанрі загадки найчастіше виступають складнопідрядні та прості речення.

У різних лінгвокультурах цей жанр залишається засобом формування та розвитку розумових здібностей, формування навичок аналізу, зіставлення явищ. Уважаємо, що загадка в художніх текстах є окремим художнім твором зі своїми поетичними рисами. Загадки в художніх текстах підкреслюють особливе сприйняття навколишньої реальності франкомовної лінгвокультури та належать до дитячого фольклору. Маючи ігровий елемент, загадки захоплюють дітей та виконують пізнавальну та розвиваючу функції.

Уважаємо, що це дослідження не вичерпує всієї проблематики. Перспективним вбачаємо розвідку функціонування французьких загадок у різних типах дискурсу.

Список літератури:

1. Аникин В. Русские народные пословицы, поговорки, загадки, детский фольклор. Москва : Учпедгиз, 1957. 240 с.
2. Аристотель. Риторика / перевод Н. Платоновой. Москва, 1978.
3. Даль В. Толковый словарь живого великорусского языка. Москва : Русский язык, 1998, Т. 1, 699 с.
4. Зелдин Т. Сокровенная история человечества. Москва : Астрель, 2006. 464 с.
5. Круглов Ю. Русские народные загадки, пословицы, поговорки. О поэзии русской загадки. Москва : Просвещение, 1990. 335 с.
6. Мізин Т. Лінгвостилістичні особливості англійської народної загадки. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Житомир, 2014. С. 139–143.

7. Митрофанова В. Художественный образ в загадках. *Современные проблемы фольклора*. Вологда, 1971. С. 141–151.
8. Панасенко Т. Комунікативно-прагматичний потенціал загадок у різносистемних мовах : дис. ... канд. філ. Наук : 10.02.15 / Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського. Одеса, 2015. 338 с.
9. Пасько Г. Мовленнєвий жанр загадки в дискурсивній площині: особливості функціонування. *Лінгвістичні студії*. 2011. Вип. 23. С. 184–188.
10. Селіванова О. Нариси з української фразеології (психокогнітивний та етнокультурний аспекти) : монографія. Київ ; Черкаси : Брама, 2004. 275 с.
11. Сендерович С. Морфология загадки. Москва : Школа «Языки славянской культуры», 2008. 208 с.
12. Ожегов С. Словарь русского языка. Москва : ООО «Издательский дом «ОНИКС 21 век», 2003. 1200 с.
13. Темнохуд А. Загадки как разновидность языковой игры (на материале французского языка). *Наука и образование: проблемы, идеи, инновации*. 2018. №5. С. 31–33.
14. Топоров В. Из наблюдений над загадкой. *Исследования в области балто-славянской духовной культуры. Загадка как текст*. Т. 1. Москва : Издательство «Индрик», 1994. С. 40–44.
15. Хейзинга Й. Homo Ludens. Опыт определения игрового элемента культуры. Москва : Издательство Ивана Лимбаха, 2016. 416 с.
16. Tupper F. J. The Comparative Study of Riddles. URL: <https://www.jstor.org/stable/2917828>.

Semenova O. V. NATIONAL SPECIFICITY OF GAME DISCOURSE (AS APPLIED TO FRENCH ENIGMATIC TEXTS)

The article attempts to explore the national specificity of French game discourse on the material of the text of riddles. It has been established that riddle is a folk enigmatic text that consists of the experience of many generations, thinking, ethical principles of ethnos behavior, created with the purpose to encode a certain object of reality and cause the desire of the addressee to decode it. The definition of riddle and the means of its architectonics are presented, there are also basic patterns of transference of meaning (metaphor, tropes), juxtaposition, comparison, imagery by means of which puzzles are made up. The peculiarities of realization of the national specificity of riddle by the French ethnic group have been analyzed. It has been proved that the texts of riddles are formed by simple, complex sentences, poetic texts characterized by compositional clarity, rhythm, brevity. It has been determined that cultural marking, keeping in memory of ethnos symbols of the world understanding, the model of its decoding is one of the main features. Cultural marking contributes to the sustainability of the sign, provides a translational ability to transmit from one descendant to the other. Riddle as a macro sign permanently fixes the emotive properties, characterizes any people, collective experience, stereotypes of ethnic consciousness, archetypes of the collective unconscious. Riddles serve as a means of conceptualizing the world, identifying, comparing, and organizing its elements. Riddles symbolize the specificity of the non-local socio-cultural field of the ethnic community. Riddles are a product of the culture of people, fixing in their sign space the historical and cultural experience of ethnos, its figurative worldview, values, priorities, standards, strategies of speech behavior.

The French riddle is characterized by a fine line between enigmatic and humorous discourse. Riddles contribute to the artistic perception of the surrounding reality in French linguoculture.

Key words: game discourse, enigmatic text, riddle, ethnos, ethno-consciousness, archetype, figurative worldview, metaphorization.